BILAGA M1.15 SAMRÅDSMÖTE SCANDINAVIAN TANK STORAGE (STS)

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 **Slutversion**

Samråd med Scandinavian Tank Storage om projekt MAXIMA

Datum:	2025-01-21
Tid:	10:30-11:30
Plats:	Hjälmaregatan 3 och digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
Scandinavian Tank Storage		
Urban Assarsson		Teknisk chef
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani	Digitalt	Bitr. projektledare Tillstånd
Elisabeth Werner		Juridiskt ombud (Delphi). Ansvarig för tillståndsansökan
Göran Johnsson		Omfattningsansvarig Projekt Sjölunda
Anna Palm		Funktionsansvarig Funktion Fastighet
John Sjöström	Digitalt	Ansvarig samråd, Tyréns
Rebecka Strohl	Digitalt, Protokollförare	Handläggare samråd, Tyréns

Det som anges i protokollet är information som framkom på mötet utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för dagen

- Genomgång agenda
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista)

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA – ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar VA SYDs verksamhet och MAXIMA

VASYD:

- VA SYD är en av Sveriges största VA-organisationer med verksamhet som pågår dygnet runt och som omsätter cirka 1 miljard per år.
- Storsatsar på avloppssystemet.
- VA SYD renar det som spolas ner i avloppet, renar dricksvatten, hanterar skyfall genom smarta lösningar och samlar in avfall för återvinning och återbruk

MAXIMA:

- Ett stort regionalt samhällsprojekt, bygger om och bygger ut Sjölunda för att kunna rena mer avloppsvatten från kommuner i sydvästra Skåne (Burlöv, Malmö, Lomma och Lund).
- Det finns behov av större kapacitet och ny infrastruktur för att ta emot avloppsvatten.
- Regionen har flera avloppsreningsverk som är i behov av modernisering. Befolkningsökningen i regionen ställer nya krav på avloppsreningsverken. Miljölagstiftningen blir starkare när det gäller rening.
- Utbyggnaden av Sjölunda avloppsreningsverk omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation i Sjölunda, Avloppstunnel Söder under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö.
- Pumpstationen anläggs utanför fastigheten Sjölunda 9 på grund av platsbrist. Vid pumpstationen ska avloppsvattnet från avloppstunnel Söder och avloppstunnel Norr anslutas och pumpas till Sjölunda.
- Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system, anläggningsdelarna är beroende av varandra. Tillstånd söks för hela systemet.
- Överföringsledningar från Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan men är en del av MAXIMA. Det hanteras separat med ledningsrätt.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- Projektet är inget självändamål, det finns 5 identifierade samhällsnyttor.
- Regionens befolkningstillväxt och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera. VA SYD vill vara proaktiva och göra utbyggnaden innan befolkningen blivit för stor. Projektet skapar även många nya arbetstillfällen under 10 år.
- Det renade avloppsvattnet kommer att ha mindre belastning på Öresund jämfört med idag. Den nya utsläppspunkten för utloppsledningen (4 kilometer ut, jämfört med dagens 2 kilometer) har mindre påverkan på Lommabukten.
- VA SYD vill återvinna energi och näringsämnen i samhället. Försöker göra nya produkter av restprodukter, t.ex. uppgradera metangas från rening till biogas och använda rötat slam som gödning på jordbruksmark.
- MAXIMA ska stärka VA SYD och dess medlemmar. Samlar kompetens och investeringar till ett ställe. Läkemedelsrening ingår t.ex. inte i MAXIMA men blir enklare att införa vid ett senare tillfälle.
- MAXIMA ska vara ett robust system med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar, krig och kriser i regionen under lång tid framåt. Avloppsrening är en nödvändighet för att samhället fungerar.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- VA SYD planerar att skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen under försommaren 2025 och räknar med att det tar ca 2 år att få tillstånd. Man hoppas på att få tillstånd 2027.
- Räknar med cirka 8 års byggtid. Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift.
- Det är mest tidskritiskt att få börja bygga ut Sjölunda avloppsreningsverk.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt tar cirka 4-5 år.
- Schakt kommer byggas före tunnlarna, tar cirka 6-12 månader att bygga.
- 2035 räknar vi med att ha ett nytt system igång.

3 Tillståndsansökans omfattning

3.1 Lokalisering

Lena Hellberg presenterar anläggningarnas placering

- VA SYD har tittat på olika platser för lokalisering av anläggningsdelarna.
- Man har bedömt att den nuvarande platsen för Sjölunda ARV är den bästa, VA SYD använder redan platsen för ändamålet och det ligger i ett industriområde långt från bostäder.
- Utloppsledningarna har varit föremål för modelleringar, utredningar och jämförelser. Utsläppspunkten 4 km ut i havet är den mest optimala. Den nuvarande utloppsledningen ligger 2 kilometer ut.

- För avloppstunnel Söder har man utrett tryckavloppsystem och tunnel och kommit fram till att tunnel stör omgivningen minst. Påverkan under byggtiden sker främst vid schakten. Sträckningen följer befintliga pumpstationer.
- Pumpstationen behöver ligga nära avloppsreningsverket och i en lågpunkt mellan de två tunnlarna. Pumpstationen får inte plats på fastigheten Sjölunda 9 och är därför placerad strax utanför.
- För avloppstunnel Norr har VA SYD jämfört alternativen ledning och tunnel och kommit fram till att tunnel är det alternativ som stör minst. Tunneln följer järnvägen och befintliga pumpstationer.

4 Planerad verksamhet

Elisabeth Werner presenterar

- Anledning till att avgränsningssamrådet genomförs är att den planerade verksamheten är tillståndspliktig.
- Miljöfarlig verksamhet (9 kap. miljöbalken), främst för om- och utbyggnad av avloppsreningsverket samt kapacitetsökningen.
- Vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken), för bortledning av grundvatten i schaktområden, arbete i vatten vid anläggande av utloppsledningarna.
- Tillstånd och dispenser enligt 7 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen. Utredning pågår huruvida tillstånd för påverkan på Natura 2000-området behöver sökas.
- Följdverksamheter (16 kap. miljöbalken), för nödvändiga verksamheter och åtgärder som behövs för att bedriva verksamheten, t.ex. transporter och ledningsnätet.

4.1 Avgränsningar

4.1.1 Geografisk avgränsning

Elisabeth Werner presenterar

- Har avgränsat samrådskretsen enligt vissa parametrar: påverkansområde för buller, grundvattensänkning och vibrationer.
- Vid Scandinavian Tank Storage har främst grundvattenpåverkan varit styrande i enlighet med vad som visas på kartan.

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Sjölunda avloppsreningsverk samt utloppsledningar

Göran Johnsson presenterar

- Allt överkryssat (bild 16 i presentationen, se bilaga 1) ska rivas och byggas nytt. De gröna anläggningarna (på bild 16) kommer att vara kvar. Reningsverket ska vara i drift under hela byggtiden. Det nya reningssystemet kommer att kopplas in succesivt, man kommer alltså inte att koppla på allt nytt vid samma tillfälle.
- Cirka 8 år bedömer VA SYD att det tar att bygga om- och ut Sjölunda avloppsreningsverk.

- Bild 17 (se bilaga 1) visar de nya anläggningsdelarna. Utbyggnaden innebär att det blir en mer kompakt process. Det nya systemet ersätter en del steg med försedimentering och MBR.
- Det kommer inte att byggas några nya anläggningar närmare Scandinavian Tank Storage än vad som finns i nuläget. Slamplattorna som idag ligger nära staketet kommer att försvinna, ytan kommer att användas som upplagsytor eller bodetablering under byggtiden.
- Det kommer finnas stora ytor kvar för framtida expansion på fastigheten när avloppsreningsverket är ombyggt. Det finns en reserverad yta för läkemedelsrening. Läkemedelsrening ingår inte i ansökan nu utan man inväntar nya lagkrav .
- Utöver avloppsreningsverket kommer utloppsledningar att anläggas ut i havet från fastigheten Sjölunda 9.

5.1.1 Utloppsledningar

Göran Johnsson presenterar

- Två utloppsledningar planeras med cirka 2 meter i diameter.
- Redovisar korridor för var ledningarna anläggs (bild 18, bilaga 1)
- För de första 2 kilometerna är det grunt. Där kommer man att muddra en ränna för utloppsledningarna.
- Längre ut blir det djupare. Där läggs ledningarna på botten. Pålning kan komma att behövas för att förankra ledningarna de yttre cirka 2 kilometerna av ledningssträckningen så att de inte flyttar sig i sidled på grund av strömmarna.

5.2 Avloppstunnel Söder

Petra Mani presenterar

- Vattnets väg går från schakt S15 Turbinen till schakt S01 Sjölunda pumpstation i huvudtunnel med självfall. Vid S01 Sjölunda Pumpstation pumpas vattnet vidare till avloppsreningsverket. S01 är startschakt för huvudtunneln till S15 Turbinen.
- Huvudtunneln är ca 5,5 km lång och ca 5 meter i diameter.
- De två mindre mikrotunnlar ansluter till huvudtunneln, mikrotunnlarna är totalt cirka 2,5 km långa och cirka 2 meter i diameter. Den ena mikrotunneln går från S16 Värnhemstorget och den andra från S21 Spillepengen. För mikrotunnlarna är schakt S17 Rosendal och schakt S20 Borrgatan startschakt.
- Sträckningen följer befintligt tryckavloppssystem.
- Tunnlarna anläggs cirka 25 meter under mark.
- Totalt 11 schakt med arbetsområden. Byggtid cirka 4 år, exkl. pumpstationen.
- Pumpstationen pumpar avloppsvattnet till Sjölunda avloppsreningsverk.
- Tunnlarna har kapacitet för att ta hand om stora flöden, vid t.ex. skyfall.
- Avloppstunnel Söder kommer att borras i kalkberget.

5.3 Schakt

Petra Mani presenterar

- Schakten byggs bredvid tunneln

- Först byggs stödväggarna, sen grävs det ut jord och berg inom stödväggarna. Därefter gjuts bottenplattan. Sen byggs innerväggarna och då uppnås den vattentäta konstruktionen. Från botten av schaktet ansluter man till avloppstunneln.

5.4 Tunneldrivning

Petra Mani presenterar

- Två olika borrningstekniker kommer att användas för tunneldrivning.
- En TBM-maskin av typen EPB (Earth Pressure Balance) (Bild till höger på s. 21) kommer användas till huvudtunneln för Avloppstunnel Söder och till avloppstunnel Norr. Berget mals sönder och förtillverkade betongsegment placeras av maskinen bakom drivningsfronten och bildar en tät ring. Skruvtransportör och transportband matar massor bakåt mot S01 Sjölunda pumpstation för Avloppstunnel Söder.
- Maskinen på bild till vänster (s. 21) används för mikrotunnlar. 3 meter långa betongrör trycks framåt med hjälp av domkrafter i ett startschakt och skapar en tät betongtunnel.

6 Aktuella schakt med arbetsområden

VA SYD: Vi har bedömt att STS framförallt berörs av Schakt S01 Sjölunda pumpstation och arbetsområdet utanför Sjölunda 9 som VA SYD kallar ”Gröningen”.

6.1 S01 Sjölunda pumpstation

VA SYD: På kartorna ser det ut som att vi har lagt arbetsområden tvärs över Spillepengsgatan och inkluderat hela vägen till avloppsreningsverket. Det betyder inte att hela området kommer att vara avstängt samtidigt. Vi vill ha rätt att nyttja hela ytan, men inte hela på en gång.

Fråga från VA SYD: Är det på industrispåret som går här som ni kommer att ha transporter?

Scandinavian Tank Storage svarar: Ja. Tågen kommer börja köra på spåren juni 2025 som det ser ut nu. Vi har haft fördröjningar på grund av en konkurs för hamnens huvudentreprenad.

Fråga från VA SYD: Hur mycket tågtrafik kommer det gå på spåret?

Scandinavian Tank Storage svarar: Det kan komma uppemot 4 tåg i veckan. Två av dem på lördag-söndag. Det troliga är att de körs torsdag, lördag och söndag. De körs till STS på morgonen, lastas av och körs därefter tillbaka till Malmö bangård under förmiddagen. Det kommer alltså vara hela dagar utan att det går trafik på spåret. Hastigheten kommer att vara 20 km/h. Kontraktsskrivning med en ny entreprenör pågår. Vi räknar med att tågen kommer börja rulla juni-juli 2025.

Fråga från VA SYD: Kommer mängden trafik öka med tiden?

Scandinavian Tank Storage svarar: Tror att det kommer öka från två-tre till uppemot fyra set i veckan. Vi planerar för ytterligare 2 set om 5 år. Men det kommer behöva sökas flera tillstånd kopplat till mer tågtransporter. Vi har fortfarande möjlighet att ta produkterna via fartyg. Orsaken till att man ska ha transporter på tåg är för att minska klimatpåverkan från produkterna.

Fråga från VA SYD: Hur mycket vägtransporter har ni nu?

Scandinavian Tank Storage svarar: Antalet vägtransporter varierar. Har lov till 250 000 ton enligt tillstånd. På Flintrännegatan transporteras idag cirka 175 000 kubikmeter, det motsvarar ungefär 3 000 kubikmeter per vecka. Varje lastbil kan ta 40 ton.

Fråga från VA SYD: Kommer ni fortsätta med transporter på väg?

Scandinavian Tank Storage svarar: Ja, tågen ersätter egentligen sjötransporten. Vi tror nu att det blir ungefär 2 tåg i veckan, men det kan se annorlunda ut om vi tar in fler produkter. Det beror också på vilken vagntyp som används.

Fråga från VA SYD: Under hur lång tid pågår lastning och lossning när tågen kommer?

Scandinavian Tank Storage svarar: Tågen körs från Malmö bangård till Scandinavian Tank Storage mellan 05.30-07-00, mellan kl. 9.30 och 12.30 hämtas tåget.

6.2 Gröningen

VA SYD: Vi kommer använda att yta utanför staketet mellan Sjölunda 9 och Scandinavian Tank Storage som vi kallar *Gröningen* för anläggningsyta och upplag. Ytan kan komma att hårdgöras och tas i anspråk innan byggnationen påbörjas. Överfarter kommer att behövas mellan arbetsområdena.

Scandinavian Tank Storage svarar: Vi har inga åsikter om användning av ytan. Informerar om att kommunen har identifierat naturvärden inom området. Scandinavian Tank Storage har uppmärksammat Malmö stad om att ta ner stora träd som utgör en säkerhetsrisk om de skulle falla mot Scandinavian Tank Storages anläggningar. Räddningstjänsten har också haft åsikter om att träden utgör en säkerhetsrisk. Frågan var uppe för diskussion vid framtagande av detaljplan för industrispår. Vilken typ av material kommer att förvaras på platsen? Om det är brandfarligt material för nära cisternerna utgör det en risk för båda parter.

VA SYD svarar: Vi tar med oss den frågan. På hur nära avstånd utgör upplaget en risk?

Scandinavian Tank Storage svarar: Det är bra med ett avstånd på cirka 20 meter. Framförallt är brandgatan viktig så att räddningstjänsten kommer åt. Vid brand i en cistern måste brandskum läggas ut från rätt håll beroende på vinden. Brandgatan är väsentlig för säkerheten. Vi har haft brandövningar där vi har behövt använda brandgatan (längs Gröningen). Vi har brandskyddsanläggningar som räddningstjänsten kan ansluta till vid eventuell släckning av brand.

VA SYD svarar: Vi kommer att vara innanför brandgatan.

Scandinavian Tank Storage svarar: Det ska inte vara några stora problem.

Fråga från VA SYD: Vi kommer att ha arbetsområden på olika delar av Flintrännegatan. Vi kommer att behöva någon typ av överfart över industrispåret.

Scandinavian Tank Storage svarar: Det är CMP (Copenhagen Malmö Port) som äger spåret. Det har varit många diskussioner om säkerheten för det nya industrispåret. Vi håller på att lära oss internt vad som gäller.

7 Förväntad miljöpåverkan

John Sjöström presenterar

- Det är olika miljöpåverkan i byggskede och driftskede. Störst påverkan uppstår i byggskedet.
- I driftskedet blir miljöpåverkan ungefär som idag. Det kommer att ske transporter samt utsläpp till luft och recipienten.
- För Scandinavian Tank Storage kan grundvattenpåverkan potentiellt innebära en risk på anläggningar. VA SYD håller på att undersöka vilken påverkan som kommer ske vid det här schaktet och tittar på eventuella skyddsåtgärder t.ex. skyddsinfiltration. När anläggningen är klar sker ingen grundvattenpåverkan.

Fråga från VA SYD: Vi har en enkät ute till fastighetsägare inom påverkansområdet. Har Scandinavian Tank Storage fått den?

Scandinavian Tank Storage svarar: Ska den ha kommit nyligen? Vi har fått samrådsunderlaget.

VA SYD svarar: Vi mailar den till Urban Assarsson (Scandinavian Tank Storage).

Scandinavian Tank Storage kommenterar: Vi är inte oroliga över buller. Det bullrar även från vår verksamhet. Vibrationer och sättningar kan påverka våra cisterner. Det har redan skett en del sättningar i området. Cisternerna är anlagda på platta på mark. En del av våra cisterner har satt sig sen de byggdes på 50-talet. Då valde vi bort att använda rörledningar för att de rörde sig.

Fråga från VA SYD: Har ni rörledningar nu?

Scandinavian Tank Storage svarar: Ja, men de rör sig lite.

Fråga från VA SYD: Gör ni egna kontroller av sättningar regelbundet?

Scandinavian Tank Storage svarar: Ja, inte hela tiden men vi har en daglig tillsyn. När Uniper grävde ner en kylvattenledning i närheten gjordes en rejäl grundvattensäkning. Man spontade för att säkra cisternerna närmast ledningen. Vid spontarbetena uppkom vibrationer, men de påverkade inte cisternerna. Cisternerna är sättningskänsliga på grund av grundvattensänkning. Scandinavian Tank Storage är positiva till utvecklingen på Sjölunda.

VA SYD svarar: Det är bra att vi känner till så att vi kan minimera påverkan. Sättningsmätningar kommer att genomföras där det finns sättningsrisker.

Fråga från Scandinavian Tank Storage: Grundvattnet är förvånansvärt rent i området. Det pågår en dialog med miljöförvaltning. Vi kan inte se att de föroreningar som finns rör på sig.

VA SYD svarar: Om ni har underlag t.ex. en rapport om markföroreningar får ni gärna skicka det.

Scandinavian Tank Storage svarar: Vi tar grundvattenprover 2 gånger om året i olika punkter. Vi har slutat ta prover i vissa punkter där det inte påvisats föroreningar på flera år. Verksamheten påverkar ingenting utanför oljehamnen vad vi vet. Det finns också en databas över föroreningar i hamnen. Skickar frågan till en person på Copenhagen Malmö Port.

VA SYD svarar: Det är jättevärdefull information för oss. Är det en databas som ni har?

Scandinavian Tank Storage svarar: Sweco genomför provtagning och analys av grundvatten på uppdrag av Copenhagen Malmö Port. Det är ett samarbete för alla verksamheter i hamnen. Det har

funnits stora föroreningar och skett många saneringar i hamnområdet. Det har t.ex. sanerats nära Sjölunda 9. Ni får gärna prata med Copenhagen Malmö Port om detta.

8 Övriga frågor

Fråga från VA SYD: Äger ni er fastighets själva?

Scandinavian Tank Storage svarar: Nej. Det är Malmö stad, vi har tomträttsavtal. Det gäller nästan alla fastigheter i hamnen.

9 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte